

BMRC

Business Management Research Conference

The 11th Business Management Research Conference

Venue

Le Meridien Chiang Mai, Chiang Mai THAILAND

Friday 2nd November 2018

Organized by

Faculty of Business Administration, Chiang Mai University

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวุฒิ บุรณพิร
2. Professor Dr. Paul Patterson

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ

The University of New South Wales, Australia

กองบรรณาธิการระดับชาติ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. นฤมล กิมภากรณ์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. พัทธรา ตันติประภา
3. รองศาสตราจารย์ ดร. รวี ลงกาณี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติคุณ ชุติกาวิทย์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรัตน์ แสงคงหาญ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ชัย เศรษฐ์อนวัช
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถพงศ์ พิระเชื้อ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โรจนา ธรรมจินดา
9. อาจารย์ ดร. จิราภา พึ่งบางกรวย
10. อาจารย์ ดร. เปรมฤดี จิตรเกื้อกุล
11. อาจารย์ ดร. วิสุทธ จิตอารี
12. อาจารย์ ดร. สายนที เฉินบำรุง
13. อาจารย์ ดร. วรรณัย สายประเสริฐ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กองบรรณาธิการระดับนานาชาติ

1. Professor Dr. Paul Patterson
2. Professor Dr. Michael R. Reed
3. Associate Professor Dr. Narumon Kimpakorn
4. Assistant Professor Dr. Pornrat Sadangharn
5. Assistant Professor Dr. Sakchai Setarnawat
6. Assistant Professor Kunsiree Kowsuvon
7. Assistant Professor Dr. Warat Winit
8. Dr. Apriani Dorkas Satya Wacana
9. Dr. Tim G. Andrews
10. Dr. Ploy Sud-on
11. Dr. Frank Siedlok

Chiang Mai University, Thailand

The University of New South Wales, Australia

University of Kentucky, USA

Chiang Mai University

Burapha University

Burapha University

Chiang Mai University

Chiang Mai University

Christian University, Indonesia

Thammasat University

Mahidol University

The University of Auckland, New Zealand

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. จีราวรรณ ฉายสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. รองศาสตราจารย์ ดร. จำเนียร บุญมาก	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
3. รองศาสตราจารย์ ดร. นฤมล กิมภากรณ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา วงศ์ภินันท์วัฒนา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เจริญประเสริฐ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
6. รองศาสตราจารย์ ดร. นกคณ ร่มโพธิ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
7. รองศาสตราจารย์ ดร. พัทธรา ตันติประภา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
8. รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรกิตติ์ เนตินิยม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
9. รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศรี เจริญวานิช	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
10. รองศาสตราจารย์ ดร. รวี ลงานี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
11. รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวุฒิ บุรณพิร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
12. รองศาสตราจารย์ ดร. วุฒิชชาติ สุนทรสมัย	มหาวิทยาลัยบูรพา
13. รองศาสตราจารย์ ดร. วีระพล ทองมา	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
14. รองศาสตราจารย์สุวรรณา เลาหะวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
15. รองศาสตราจารย์ยุทธนา ธรรมเจริญ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อติศักดิ์ อีรานุกพัฒนา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมลยา โกไศยกานนท์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ ท่วมรุ่งโรจน์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถพงศ์ พิระเชื้อ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บัณฑิต สวรรยาวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชื่น อัครกะฉนชชา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชื่นจิตร อังวรวงค์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จอมใจ แซมเพชร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขมกร ไชยประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ก้องภู นิมนันท์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติคุณ ชุติกาวิทย์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กชพร ศิริโกคากิจ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนทิพย์ ตั้งเอกจิต	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤนาถ ศรภักย์วานิช	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นาถนภา นิลนิยม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์มณี รัตนวิชา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีดา ศรีนฤวรรณ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไรจนา ธรรมจินดา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรัญญา กันตะบุตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัตยา ตันจันทรพงศ์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
37. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ กุลวิเศษชนะ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
38. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณภา ลือกิตินันท์	มหาวิทยาลัยบูรพา
39. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรัท วินิจ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
40. อาจารย์ ดร. ดุริยา สุขธมยา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
41. อาจารย์ ดร. เอื้อบุญ เอกะสิงห์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
42. อาจารย์ ดร. จิราภา พึ่งบางกรวย	มหาวิทยาลัยบูรพา
43. อาจารย์ ดร. กัญจนวลัย นนทแก้ว แฟร์รี่	มหาวิทยาลัยบูรพา
44. อาจารย์ ดร. การุณ สุขสองห้อง	มหาวิทยาลัยบูรพา
45. อาจารย์ ดร. ปวีณา กองจันทร์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
46. อาจารย์ ดร. พลอย สุดอ่อน	Mahidol University International College
47. อาจารย์ ดร. ภูริทัต อินยา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
48. อาจารย์ ดร. รวิ รุ่งเรืองศรี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
49. อาจารย์ ดร. สายนที เฉินบำรุง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
50. อาจารย์ ดร. ธนิกานต์ สังข์สุวรรณ	มหาวิทยาลัยบูรพา
51. อาจารย์ ดร. วิสุทธ จิตอารี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
52. อาจารย์ ดร. วิชชุดา เวชกุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สารบัญ	หน้า
การสร้างแบบวัดการประเมินความผูกพันของพนักงานในสำนักงานบัญชี <i>สุวลักษณ์ อ้วนสอาด</i>	1
วิวัฒนาการทางการบัญชีบริหารของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทอุตสาหกรรมการผลิต ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย <i>บุปผา แสงศรีบุญเรือง และปวีณา กองจันทร์</i>	20
ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 <i>กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ และสุขจิตต์ ณ นคร</i>	32
ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 <i>กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ และสุขจิตต์ ณ นคร</i>	43
การใช้ซอฟต์แวร์วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตรวจสอบภายในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย <i>ธัญยานี โพธิสาร</i>	55
อุปสรรคในการจัดหางบประมาณลงทุนของบริษัทผลิตเครื่องดื่มในประเทศไทย <i>พรทิพย์ คำเสียง และปวีณา กองจันทร์</i>	72
ผลของความครอบคลุมของสื่อต่อผลตอบแทนวันแรกของหลักทรัพย์ที่เสนอขายต่อสาธารณะเป็นครั้งแรก ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย <i>ฉัตรวิ ฤกษ์แผน รวี ลงกานีและอลิษา ตรีโรจนานนท์</i>	83
ปัจจัยทางประชากรศาสตร์และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อการให้ความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมสื่อสารการตลาด ของสายการบินไทยสมายล์ <i>สุริยา บุตรพันธ์ เกียรติศักดิ์ จันทร์แก้วและภาสกร ลิ้มรุ่งเรือง</i>	85
ปัจจัยการรับรู้คุณค่าที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการ QR code payment <i>ชนาธิป ทรัพย์พจน์ และภูมินันท์ ปิยทัศน์นันท์</i>	100
ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสมุนไพรของผู้บริโภค <i>อรุณี เลิศกรกิจจา</i>	118
ปัจจัยทางด้านการตลาดและพฤติกรรมที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องสำอางผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ ประเภท Twitter ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี <i>กิตติศักดิ์ อังคะนาวิน</i>	139

ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคลไทยแลนด์ 4.0

The Factors affecting an auditing company that Influences the quality auditor in Thailand 4.0

*กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิธิ์ และสุขจิตต์ ณ นคร***

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคลไทยแลนด์ 4.0 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ 4.0 และ 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ 4.0 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้ช่วยผู้สอบบัญชี จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง คือ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุ 31 - 35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ไม่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 3 ปี รายได้ต่อเดือน 20,000 - 30,000 บาท ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีความสำคัญสูงสุดได้แก่ ด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 รองลงมา ด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และด้านการเมืองรัฐบาล กฎหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 คุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ 4.0 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านจรรยาบรรณมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.99 รองลงมา ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี ได้แก่ ด้านขนาด และด้านนโยบาย มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ 4.0 โดยผลทดสอบแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ 4.0 ได้ร้อยละ 81.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี คุณภาพของผู้สอบบัญชี ยุคลไทยแลนด์ 4.0

ABSTRACT

The objective of studying the factors affecting an auditing company that Influences the quality auditor in Thailand 4.0 are 1) to examine the factors affecting an auditing company that Influences the quality auditor in Thailand 4.0 and 2) to examine the quality auditor in Thailand 4.0. The samples used in the study were 400 auditors and assistant auditors. The questionnaire was used as a tool to collect data. The data were analyzed using descriptive statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation and the reference statistic is the Multiple Regression Analysis in hypothesis testing.

* อาจารย์ ดร. ประจักษ์สุตรบุญชัยมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

** รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

The research was founded that the respondents were male more than female, aged from 31 to 35 years old, be an auditor or assistant auditor in the Non Big 4 office that does not audit a public company, duration of operation is less than 3 years, monthly income 20,000 - 30,000 Baht, and pay attention to external factors at high level. The highest average is term of culture (3.89), followed by technology (3.62), economic (3.58), social (3.56), and political government and the law (3.50). The quality auditor in Thailand 4.0 was very high that the average is 3.92. When considering each aspect, it was founded that the ethics is the highest average (3.99), followed by the skill in communicating with the person (3.93), and knowledge skill (3.83). The results of the hypothesis test showed that the factors of the auditing company is positive influence on the quality auditor in Thailand 4.0. The research showed that the factors influencing the quality auditor changed in the Thai version 4.0. for 81.10% with statistically significant at 0.05.

Keywords: Factor of the auditing company, quality auditor, Thailand 4.0

บทนำ

การสอบบัญชีเป็นกระบวนการรวบรวมและประเมินหลักฐานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศเพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องต้องกันของข้อมูลสารสนเทศนั้นกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่างานการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นมีความถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเพียงใดหรือไม่และงบการเงินดังกล่าวได้แสดงข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ผู้อ่านงบการเงินได้ทราบอย่างเพียงพอ (พะยอม สิงห์เสนห์, 2548) ดังนั้นการสอบ บัญชีย่อมต้องอาศัยการตัดสินใจหรือการใช้ดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีอยู่ไม่น้อย ซึ่งอาจมีข้อผิดพลาดได้ ผู้สอบบัญชีจึงต้องใช้ดุลยพินิจในการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงิน นั้นว่าได้มีการจัดทำขึ้นในส่วนสาระสำคัญว่าเป็นไปตามแม่บทการบัญชีในการรายงานทางการเงินหรือไม่ ซึ่งในการแสดงความเห็นต่องบการเงิน นั้นจะต้องได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมด้วยวิธีการตรวจสอบต่างๆ ซึ่งถือเป็นตัวชี้วัดการทำงานของผู้สอบบัญชีในด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพนั่นเอง ประกอบไปด้วย จรรยาบรรณวิชาชีพ การประยุกต์ใช้มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และการใช้วิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้สอบบัญชีอาชีพอากร คือ ผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีเฉพาะทางหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่ได้รับ ด้วยการที่เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีจึงต้องเป็นบุคคลที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการ ตรวจสอบเป็นอย่างดีเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการตรวจสอบแต่ละด้านรวมถึงต้องมีคุณสมบัติที่ครบถ้วน ตามนัยตรวจสอบด้านบัญชีและมีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปด้วยความถูกต้องและยุติธรรม

หลักการเลือกตัวอย่างการสอบบัญชี ถือเป็นกระบวนการและวิธีการให้ได้มาซึ่งการเลือกตัวอย่างการสอบบัญชีที่เป็นตัวแทนที่แท้จริงของหน่วยรับตรวจ เพื่อตอบสนองความต้องการให้กับผู้ใช้รายงานการตรวจสอบและ ลดความเสี่ยงของข้อมูลสารสนเทศที่ใช้เพื่อการตัดสินใจ และเป็นการให้ความเชื่อมั่นว่าการตรวจสอบงบการเงินของผู้สอบบัญชีมีการแสดงความเห็นต่องบการเงินว่าได้จัดทำขึ้นโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามแม่บทการบัญชี ในการรายงานทางการเงิน (นิพนธ์ เห็นโชคชัย ชนะ และศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2556) ซึ่งการเลือกกลุ่ม ตัวอย่างการสอบบัญชีเพื่อนำมาเป็นตัวแทนของหน่วยรับตรวจเพื่อค้นหาข้อผิดพลาด และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้ อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอบบัญชีควรนำกลยุทธ์ในด้านต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการเลือกตัวอย่างการสอบบัญชี ซึ่งกลยุทธ์การปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีสมัยใหม่ (Modern Audit Practice Strategy) เป็นขั้นตอนในการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชี ซึ่งถือว่ามีสำคัญต่อผู้สอบบัญชีในยุคเศรษฐกิจปัจจุบัน เนื่องจากผู้สอบบัญชีต้องมีการปรับ

ใช้กลยุทธ์การปฏิบัติงานให้ทันสมัยโดยมีการพัฒนากลยุทธ์ใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีใช้วิธีการที่เหมาะสมทำในสิ่งที่ถูกและควรทำเหมาะสมกับสถานการณ์เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดไว้ นอกจากความรู้ความสามารถที่มีอยู่แล้ว อาจจะต้องใช้ประสบการณ์ในการทำงานมาเป็นตัวช่วยเนื่องจากงานตรวจสอบเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและต้องการความน่าเชื่อถือเป็นอย่างมาก ประสบการณ์ที่มีอยู่นั้นจะเป็นตัวช่วยให้เกิดกลยุทธ์การปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีสมัยใหม่ได้ เพื่อเป็นส่วนช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้สอบบัญชีต้องใช้กลยุทธ์ในหลายด้านประกอบด้วยด้านการเตรียมงาน และวางแผนด้านการตรวจสอบและรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีและด้านการสรุปผลการตรวจสอบและจัดทำรายงานการสอบบัญชีเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางการสอบบัญชี (สุชาย ยังประสิทธิกุล, 2550)

นอกจากนี้ผู้ตรวจสอบบัญชีในยุค 4.0 จะต้องคำนึงถึงว่าธุรกิจต่าง ๆ ในยุคนี้ได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลกระบวนการทำงานทุกอย่างเปลี่ยนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบออนไลน์ทั้งหมด ซึ่งจะช่วยสร้างความสะดวกได้เปรียบทางธุรกิจ ดังนั้นผู้สอบบัญชีจะต้องมีการปรับตัวในการทำบัญชีหรือตรวจสอบบัญชีให้ทันยุคและทันสมัย ตัวอย่างเช่น การรวบรวมเอกสารและส่งยอดให้กับธนาคาร โดยผู้ตรวจสอบบัญชีจะต้องรวบรวมหลักฐานที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อการเงินพร้อมทั้งความรับผิดชอบที่เพิ่มมากขึ้นตามการพัฒนาการของมาตรฐาน เทคนิคการรวบรวมหลักฐานโดยเทคนิคในการรวบรวมหลักฐานที่สำคัญมากได้แก่ การขอยืนยันจากบุคคลภายนอกตามมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 505 หลักฐานที่ได้รับดังกล่าวจะมีความน่าเชื่อถือมากน้อยขึ้นอยู่กับกระบวนการควบคุมของผู้สอบบัญชีในการได้มาซึ่งหลักฐานนั้น ตัวอย่างเช่น การขอคำยืนยันจากธนาคารของกิจการ เป็นต้น (ดิชพงศ์ พงศ์ภักดิ์ชัย, 2560)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อทดสอบว่า ขนาดของบริษัท นโยบายของบริษัท และโครงสร้างของบริษัทที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 หรือไม่อย่างไร ซึ่งทำการเก็บข้อมูลจากผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีที่มีผู้สอบบัญชี และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั่วไปและผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษา สามารถเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาศักยภาพในการสอบบัญชีเพื่อประสิทธิภาพในการสอบบัญชีให้ดียิ่งขึ้น และเป็นกลยุทธ์ในการสร้างคุณภาพการสอบบัญชีเพื่อเป็นการสร้างชื่อเสียงอันดีแก่วิชาชีพสอบบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

สมมติฐานทางการศึกษา

ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

ทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 จากบทความวิจัยและบทความวิชาการพบว่า มีนักวิชาการให้นิยามและความหมายของปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี

Wooten (2003) ได้ทำการรวบรวมและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงานสอบบัญชีโดยอ้างอิงจากผลงานวิจัยของ De Angelo (1981) สรุปว่าปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีมีดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านขนาดของสำนักงานสอบบัญชี

ยังผลการศึกษาที่หลากหลายเกี่ยวกับความแตกต่างของคุณภาพงานสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่กับสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก De Angelo (1981) มีแนวคิดที่ว่าสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่มีคุณภาพดีกว่าเนื่องจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ต้องรักษาชื่อเสียงไว้และนอกจากนี้ยังมีทรัพยากรมากเพียงพอในการเพิ่มทักษะของกับพนักงานให้สูงขึ้น แต่มีงานวิจัยบางเรื่องที่พบว่า ความจริงแล้วคุณภาพของงานสอบบัญชีระหว่างสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่และขนาดเล็กไม่ได้แตกต่างกัน (Fuerman and Kraten, 2009) แต่การรับรู้ที่ว่าสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่มีคุณภาพของงานสอบบัญชีที่สูงกว่ายังคงมีอยู่เนื่องจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในเรื่องคุณภาพของงานสอบบัญชีรวมถึงในประเทศไทย (กชกร ตรังวัชรกุล, 2547)

1.2 ปัจจัยด้านสำนักงานสอบบัญชี

1.2.1 ทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงาน งานสอบบัญชีที่มีคุณภาพดีนั้นอาจเกิดจากการที่สำนักงานสอบบัญชีมีทีมงานตรวจสอบ ที่มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพที่กำลังทำเป็นปัจจุบัน มีความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพเป็นอย่างดี ซึ่งการที่ทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานจะมีคุณภาพดีนั้นส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการจ้างงานและการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานสอบบัญชี

1.2.2 กระบวนการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชีที่มีระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีและมีกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบที่เข้มงวดและเหมาะสมจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงจากการตรวจสอบให้น้อยลงได้

1.2.3 ประสิทธิภาพการตรวจสอบในอุตสาหกรรมที่ธุรกิจของลูกค้าดำเนินงานอยู่ การที่สำนักงานสอบบัญชีมีลูกค้าซึ่งดำเนินงานอยู่ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันเป็นจำนวนมาก จะช่วยให้ผู้สอบบัญชีมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในการระบุความเสี่ยงของบริษัทซึ่งดำเนินงานอยู่ในอุตสาหกรรมดังกล่าว

1.3 ปัจจัยด้านทีมงานตรวจสอบ

1.3.1 ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีผู้เป็นหุ้นส่วนและผู้จัดการ มีผลการวิจัยที่พบว่าความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีผู้เป็นหุ้นส่วน (Partner) และผู้จัดการ (Manager) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของงานสอบบัญชี

1.3.2 การปฏิบัติงานเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ สมาชิกในทีมงานตรวจสอบที่ปฏิบัติงานเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ (มีความรู้ความสามารถ มีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ) มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างถูกต้องและไม่แสดงความเห็นต่องบการเงินที่ได้ทำการตรวจสอบอย่างสมบูรณ์ เช่นเดียวกับสมาชิกในทีมงานตรวจสอบที่ใช้วิจารณ์ญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ ที่มีแนวโน้มว่าจะไม่ยอมรับหลักฐานการตรวจสอบที่ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม

1.3.3 ประสิทธิภาพการตรวจสอบในบริษัทลูกค้า ทีมงานตรวจสอบที่ทำการตรวจสอบงบการเงินของบริษัทลูกค้าเป็นระยะเวลานานมีแนวโน้มที่จะมีความรู้ความเข้าใจอย่างดีในกระบวนการดำเนินธุรกิจของบริษัทลูกค้า และทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนในระบบการบัญชีของบริษัทลูกค้า ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถระบุถึงจุดที่มีความเสี่ยงสูงและจุดที่เคยเกิดข้อผิดพลาดซึ่งได้ตรวจพบในปีก่อน ๆ เพื่อจะได้ให้ความใส่ใจในจุดดังกล่าวเป็นพิเศษ และวางแผนการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม

1.3.4 ประสิทธิภาพการตรวจสอบในอุตสาหกรรมที่ธุรกิจของลูกค้าดำเนินงานอยู่ การที่ทีมงานตรวจสอบมีประสิทธิภาพการตรวจสอบบริษัทลูกค้าที่ดำเนินงานอยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันเป็นจำนวนมาก จะทำให้ทีมงานตรวจสอบมีความรู้

ความชำนาญในการตรวจสอบบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมดังกล่าว ทีมงานจะมีความเข้าใจในจุดอ่อน ความเสี่ยง และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมนั้นเป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้ผู้สอบบัญชีมีความเชื่อมั่นในการประเมินหลักฐานการตรวจสอบของบริษัทดังกล่าว

2. คุณภาพการสอบบัญชี (Auditing Quality)

Galloway (1997, pp. 41-60) กล่าวถึง คุณภาพการตรวจสอบบัญชี คือ งบการเงินที่สะท้อนความถูกต้อง ความเที่ยงธรรม ความชัดเจน ความกะทัดรัด ความสร้างสรรค์ และความสมบูรณ์ รวมถึงความทันต่อเวลาแล้วนั้น ยังต้องมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจของผู้สอบบัญชีอีกด้วย Kilgore Radich & Harrison (2011, pp. 253-265) ได้กล่าวว่า คุณภาพการสอบบัญชีเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญที่ลูกค้าหรือผู้ใช้รายงานการตรวจสอบจะรับรู้ถึงการบริการการสอบบัญชีที่สามารถตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และยุติธรรม ซึ่งคุณลักษณะการสอบบัญชีที่มีคุณภาพดังกล่าวจะได้รับการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีตามกฎหมายข้อบังคับทางการสอบบัญชีอย่างมืออาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและเกิดภาพลักษณ์เกี่ยวกับการดูแลกิจการที่ดี พร้อมทั้งแสดงถึงประสิทธิผล ความสมบูรณ์ และความซื่อสัตย์ในกระบวนการสอบบัญชี รวมถึงทำให้กระบวนการคิดตาและส่งเสริมดูแลกิจการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิผลผ่านการตรวจสอบที่มีคุณภาพ Gros & Daniel Worret (2014, pp. 345-374) กล่าวว่า การตรวจสอบงบการเงินของลูกค้าผ่านการตรวจสอบที่มีคุณภาพจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คุณภาพของงบการเงินนั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่น ความถูกต้อง และความทันต่อเวลา Ken Y. Chen (2005, pp. 86-104) ระบุว่าคุณภาพของรายงานทางการเงินที่ได้รับการตรวจสอบจากบริษัทชั้นนำทางด้านการตรวจสอบบัญชีจะนำมาสู่ความถูกต้องและความเที่ยงธรรมในรายงานทางการเงิน รวมถึงความสร้างสรรค์และความสมบูรณ์ของรายงานทางการเงิน Marius สมาคมผู้ตรวจสอบภายใน (2547) กล่าวว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง ผลลัพธ์ในส่วนรายงานการสอบบัญชี ซึ่งแสดงสาระสำคัญเกี่ยวกับผลการดำเนินงานหรืองบการเงินที่ปราศจากความผิดพลาด มีความเป็นจริง ครบถ้วน และเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานทางการเงิน โดยประยุกต์จากแนวคิดหลักเกณฑ์และข้อกำหนดตามมาตรฐานการตรวจสอบ รหัส 2420 อันประกอบไปด้วย ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันเวลา นอกจากนี้ งานวิจัยของ พงษ์พะยอม วณพัฒน์สิน (2554) ได้ศึกษา ผลกระทบของการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การนำนโยบายควบคุมคุณภาพมาใช้ส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานระเบียบ ข้อบังคับ สุวิชา เรื่องพรวิสุทธิ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพของผู้ตรวจสอบบัญชี จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ อันประกอบด้วย ทักษะทางวิชาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน ประกอบด้วยทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึงความชำนาญทางตัวเลข ความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล และทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร จะช่วยในการทำงานร่วมกับคนอื่น รับและส่งผ่านสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การทำงานเป็นทีม การปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่วัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน การเจรจาเพื่อได้ข้อตกลงที่ยอมรับได้ การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการนำเสนอ การพูดคุย การรายงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและพูด

3. แนวคิดไทยแลนด์ 4.0

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา (2559) กล่าวว่า Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุลพร้อมๆ

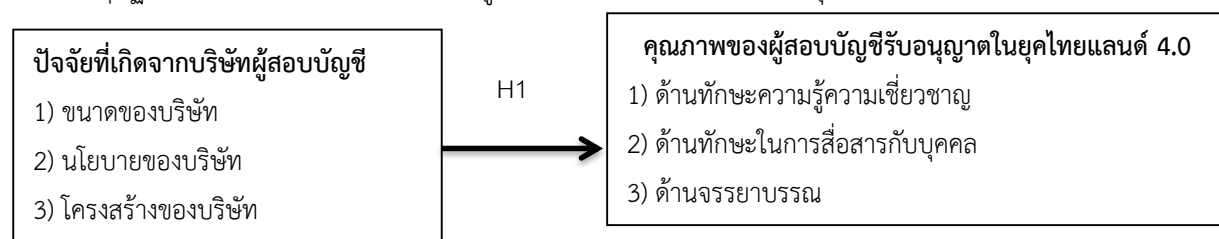
กับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ ประเทศในโลกที่หนึ่ง ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของ The Fourth Industrial Revolution อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีได้วางไว้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ”

สิ่งที่คนไทยคาดว่าจะได้รับจาก Thailand 4.0 คือ

1. อยู่ใน “สังคมไทย 4.0” ที่เป็นสังคมที่มีความหวัง (Hope) เป็นสังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และเป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) เป็นสังคมที่มีความพอเพียง โดยมีคนชนชั้นกลางเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เกิดความเท่าเทียมในสังคม ความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับต่ำ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดี
 2. เป็น คนไทย 4.0 ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดีและได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมตลอดทุกช่วงชีวิต เป็นคนทันสมัย ทักษะเทคโนโลยีสามารถอยู่บนเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจ และสามารถมีส่วนร่วมกับนานาชาติเพื่อทำให้โลกดีขึ้น น่ายั่งยืน
 3. เป็น เกษตรกร 4.0 ที่หลุดพ้นจากกับดักความยากจน โดยผันตัวเองจากเกษตรกรผู้ผลิตมาเป็นผู้ประกอบการทางการเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farmers) มีการบริหารจัดการที่ดี มีต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรจากการแปรรูป
 4. เป็น SME 4.0 ที่สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่าในสินค้าและบริการ มีความสามารถทางการค้าขาย สามารถเข้าถึงตลาดในประเทศ ตลาดอาเซียน และตลาดโลก ทำให้มีรายได้สูงขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีอนาคตที่สดใส
 5. เกิด จังหวัด 4.0 ที่มีการกระจายความเจริญทั่วประเทศ เศรษฐกิจขยายตัว สามารถทำงานในถิ่นฐานบ้านเกิดได้โดยไม่ต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯหรือเมืองใหญ่ เนื่องจากมีช่องทาง โอกาสและงานที่ดีกระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ
- กระบวนการพัฒนาประเทศไทยได้แนวคิดประเทศไทย 4.0 เป็นอีกนโยบายหนึ่งที่เป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว เป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์รัฐบาล เป็นรูปแบบที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัยและพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อมๆ กัน เป็นการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด ประชากรที่พัฒนาก้าวทันกับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ การวิจัยพัฒนา และบุคลากรทั้งในประเทศและระดับโลก ซึ่งผู้ตรวจสอบบัญชีในยุค 4.0 จะต้องคำนึงถึงว่าธุรกิจต่างๆ ในยุคนี้ได้ก้าวสู่เข้าสู่ยุคดิจิทัลกระบวนการทำงานทุกอย่างเปลี่ยนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบออนไลน์ทั้งหมด ซึ่งจะช่วยสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจ ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจะต้องมีการปรับตัวในการทำบัญชีหรือตรวจสอบบัญชีให้ทันยุคและทันสมัย

กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีจาก Wooten (2003) และสมาคมผู้ตรวจสอบภายใน (2547) มาประยุกต์กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในประเทศไทย
กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากร โดยใช้สูตรของ W. G. Cochran (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2554) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 ราย

การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นวิธีที่ประชากรแต่ละหน่วยมีโอกาสถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่ากันโดยอาศัยความสะดวกของผู้วิจัยเป็นหลัก จากกลุ่มตัวอย่างคือผู้ให้ความร่วมมือกับให้ข้อมูลจากผู้สอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีที่มีผู้สอบบัญชีซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและประชากรผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั่วไปและผู้ช่วยผู้สอบบัญชี รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Questionnaire) สำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้ต่อเดือน มีจำนวน 6 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ด้านขนาด ด้านนโยบาย และด้านโครงสร้างองค์กร มีข้อคำถาม 12 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วย ด้านทักษะความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล และด้านจรรยาบรรณ มีข้อคำถาม 12 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นสถิติเบื้องต้นในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานจะใช้การวิเคราะห์จากสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทำการทดสอบอิทธิพลของปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี ประกอบด้วย ด้านขนาด ด้านนโยบาย และด้านโครงสร้างองค์กร ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กับ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี และผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในประเทศไทยทั้งหมดจำนวน 450 ชุด ได้รับกลับคืนมา 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.90 และได้ทำการตรวจสอบข้อมูลและสอบถามเพิ่มเติมกรณีที่แบบสอบถามไม่สมบูรณ์ เพื่อปรับปรุงข้อมูลจนได้แบบสอบถามครบถ้วน 100 %

ส่วนที่ 1 ปัจจัยลักษณะบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ปัจจัยลักษณะบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n = 400)

ตัวแปร/ตัวชี้วัด	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศชาย	246	61.50
2. อายุ 31-35 ปี	163	40.75
3. ระดับการศึกษาปริญญาตรี	201	50.25
4. อาชีพผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ไม่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด	150	37.50
5. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 3 ปี	164	41.00
6. รายได้ต่อเดือน 20,000 - 30,000 บาท	146	36.50

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.50 อายุ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.75 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.25 อาชีพผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ไม่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด คิดเป็นร้อยละ 37.50 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 และรายได้ต่อเดือน 20,000 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.50

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี

ตารางที่ 2 การแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี

ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านขนาด	3.83	0.71	มาก
ด้านนโยบาย	3.93	0.73	มาก
ด้านโครงสร้างองค์กร	3.89	0.79	มาก
โดยรวม	3.88	0.64	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 รองลงมา ด้านโครงสร้างองค์กร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านขนาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

ตารางที่ 3 การแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคไทยแลนด์ 4.0

คุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในยุคไทยแลนด์ 4.0	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ	3.83	0.71	มาก
ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล	3.93	0.73	มาก
ด้านจรรยาบรรณ	3.99	0.65	มาก
โดยรวม	3.92	0.50	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคนไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจรรยาบรรณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมาคือ ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของปัจจัยที่เกิดจากผู้สอบบัญชีกับคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคนไทยแลนด์ 4.0

Model (ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี)	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t.	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	1.319	0.067		19.795	0.000
ด้านขนาด	0.301	0.023	0.432	13.293	0.000*
ด้านนโยบาย	0.354	0.023	0.521	15.384	0.000*
ด้านโครงสร้างองค์กร	0.014	0.017	0.022	0.826	0.409

R. = 0.901 R Square = 0.812 R Square Adjusted (R^2) = 81.10% (0.811)
F-statistics = 571.113 Sig. = 0.000 Durbin-Watson = 2.151

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี ได้แก่ ด้านขนาด และด้านนโยบาย มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคนไทยแลนด์ 4.0 โดยผลทดสอบแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคนไทยแลนด์ 4.0 ได้ร้อยละ 81.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุ 31 - 35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี เป็นผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ไม่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด รองลงมา ผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีอิสระ ผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด และผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Big 4 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 3 ปี รายได้ต่อเดือน 20,000 - 30,000 บาท

2. จากผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีมีความสำคัญในระดับมาก โดยสูงสุด ด้านนโยบาย รองลงมา ด้านโครงสร้างองค์กรและด้านขนาด ตามลำดับ ซึ่งในด้านขนาด ให้ความสำคัญ สูงสุด ในเรื่อง เงินทุนหมุนเวียนของบริษัทผู้สอบบัญชี ด้านนโยบายให้ความสำคัญสูงสุดกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางบัญชีอย่างเคร่งครัดและด้านโครงสร้างองค์กร ให้ความสำคัญสูงสุด ในเรื่อง มีการแบ่งแยกงานกันทำอย่างชัดเจน

3. จากผลวิจัยพบว่า คุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคนไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยสูงสุด ด้านจรรยาบรรณรองลงมา ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล และด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ ตามลำดับ ในด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ สูงสุด ผู้สอบบัญชีได้รับการเข้าอบรมความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล

สูงสุด ผู้สอบบัญชีการมีสื่อสารระหว่างผู้สอบกับบริษัทผู้ว่าจ้างเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับ และด้านจรรยาบรรณสูงสุด ผู้สอบบัญชีไม่ได้ทำการตรวจสอบบัญชีของบริษัทที่เป็นคู่แข่งกับบริษัทผู้ว่าจ้าง

4. จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี ได้แก่ ด้านขนาด และ ด้านนโยบาย มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 โดยผลทดสอบแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 ได้ร้อยละ 81.10 โดยการเปลี่ยนแปลงในด้านขนาด เพิ่มสูงขึ้น มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 0.432 หน่วยมาตรฐาน และการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายเพิ่มสูงขึ้น มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 0.521 หน่วยมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประดินันท์ ประดับศิลป์ และลักษณา เกตุเตียน (2557) ศึกษาเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ขนาดของสำนักงานบัญชีมีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี ได้แก่ ด้านขนาด และด้านนโยบาย มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้ความสำคัญกับด้านขนาด และ ด้านนโยบาย ของบริษัทผู้สอบบัญชีเพราะมีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0

2. คุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคคลื่น 4.0 พบว่า ด้านทักษะความรู้ความเชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรอบรมให้ผู้สอบบัญชีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชีมากยิ่งขึ้น และควรให้ผู้สอบบัญชีได้มีประสบการณ์ในการสอบบัญชีเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

กชกร ตรังวัชรกุล. (2547). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผู้สอบบัญชี: การศึกษาเชิงประจักษ์ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2559). *Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2554). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

ดิชพงศ์ พงศ์ภัทรชัย. (2560). *แนวทางการส่งหนังสือยืนยันยอด ในยุคคลื่น 4.0*. สืบค้นจาก

http://www.fap.or.th/images/column_1479470732/Bank%20Confirm%20Thailand%204_0%20W.pdf.

นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2559). *การสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ: ทิพย์เอ็น เพรส.

ประดินันท์ ประดับศิลป์ และลักษณา เกตุเตียน. (2557). *จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครต่อการทำบัญชีและเสนองบการเงินที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- พวงพะยอม วนาพัฒนสิน. (2554). *ผลกระทบของการควบคุมการสอบบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- พะยอม สิงห์เสนห์. (2548). *การสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สมพงษ์ พรอุบลรัตน์. (2546). *การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีในสหราชอาณาจักร*. วารสารนักบัญชี.
- สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. (2547). *มาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน*. กรุงเทพฯ: สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย.
- สุขาย ยังประสิทธิ์กุล. (2550). *การสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิดา เรื่องพรวิสุทธิ. (2559). *จรรยาบรรณของวิชาชีพสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ: สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์.
- DeAngelo, L. E. (1981). Auditor Size and Audit Quality. *Journal of Accounting and Economics*, 3.
- Fuerman, R. D. & M. Kraten. (2009). *The Big 4 Audit Report: Should the Public Perceive It as a Label of Quality?*. n.p.: API 9.
- Gallouj. (1997). *Towards a neo-Schumpeterian theory of innovation in services*. n.p.: Peace Economics, Peace Science and Public Policy.
- Ken Y. C. (2005). Audit quality and earnings management for Taiwan IPO firms. *Managerial Auditing Journal*.
- Kilgore, R. & Harrison. (2011). The Relative Importance of Audit Quality Attributes. *Australian Accounting Review*.
- Marius, G. & Daniel Worret. (2014). The challenge of measuring audit quality : some evidence. *International Journal of Critical Accounting*.
- W. G. Cochran. (1963). *Sampling Techniques*. New York: London.
- Wooten, T. C. (2003). Research about Audit Quality. *CPA Journal*, 73.